

אפי ISPA

אגודה ישראלית לפסיכומטריקה
www.ispa.org.il

מאי 2008

ידיעון האגודה הישראלית לפסיכומטריקה

גיליון מס' 7

תוכן העניינים

1	דבר העורך
2	דבר היו"ר
2	חדשות המועצה
3	הצעת חוק שעניינה איסור דרישת בחינות כניסה וציון פסיכומטרי – תגובה לנימוק ההצעה
4	עדכון על חוק זכויות תלמידים בעלי לקויות למידה במוסדות על-תיכוניים
6	לקראת הטמעת תרבות הערכה בית ספרית: רכז הערכה בית ספרי
7	מסר: שימוש בסימולציות להכשרה ולהערכה במקצועות הרפואה
8	כינוסים מקצועיים בשנה הקרובה
9	מודעה – תכנית ההשלמה לפסיכולוגיה תעסוקתית-ארגונית
10	הידיעון: מבנה, תכנים, ועדה מייעצת
11	

בגיליון זה מופיעות, בנוסף למדורים הקבועים (דבר היו"ר, חדשות המועצה, כינוסים מקצועיים בשנה הקרובה ומודעות) ארבע כתבות. הכתבה הראשונה מהווה **תגובה לנימוקי הצעת חוק שהוגשה לכנסת לאחרונה שעניינה איסור דרישת בחינות כניסה וציון פסיכומטרי**. היא נכתבה ע"י כרמל אורן, תמי קנת-כהן ויונתן סער, שלושתם ממרכז ארצי לבחינות ולהערכה. דברי ההסבר והנימוקים להצעת החוק, מובאים בה כלשונם, ולאחר כל אחד מהם תגובת כותבי הרשימה. כותרת הכתבה השנייה: **עדכון על חוק זכויות תלמידים בעלי לקויות למידה במוסדות על-תיכוניים**. כתבה אותה גב' אורלי צדוק, פסיכולוגית תעסוקתית מומחית. החוק התקבל באפריל 2008 בכנסת ואמור להיות מופעל בהדרגה החל מפברואר 2009, והוא אמור להסדיר את הזכות להתאמות של התלמידים והסטודנטים. בכתבה מפורטים חידושים שונים של החוק והשלכותיהם. הכתבה השלישית, **לקראת הטמעת תרבות הערכה בית ספרית: רכז הערכה בית ספרי**, נכתבה ע"י ד"ר חגית הרטף וגב' חני שלטון מראמ"ה. הכתבה מתארת תפקיד חדש, רכז הערכה בית-ספרי, שמטרתו להוביל להטמעת תרבות הערכה בית ספרית, בשיתוף בעלי תפקידים אחרים בבית הספר ובכפיפות למנהל בית הספר. הכתבה הרביעית והאחרונה מספרת על **מסר (המרכז הארצי לסימולציה רפואית): שימוש בסימולציות להכשרה ולהערכה במקצועות הרפואה**. היא נכתבה ע"י ד"ר אורית איזנברג (רובין) ממרכז ארצי לבחינות ולהערכה, וד"ר אמיתי זיו ממס"ר. היא מתמקדת בשימוש בסימולציות המאפשרות למדוד ביצוע והתנהגות אמיתיים בתנאים אחידים וסטנדרטיים מעבר לנבחנים. לסיום, ברצוני להזכיר לחברי האגודה כי הידיעון אמור להוות, בנוסף לכתבות השונות, גם במה לתגובות ולהחלפת דעות, הן לכתבות במופיעות בו והן בכלל.

אני מודה לגלית קלפפר מהמרכז הארצי לבחינות ולהערכה על הסיוע הרב בעריכת הידיעון.

שלום לחברי אפי,

הצלחת הכינוס בשנה האחרונה נבעה ממאמצים בלתי נלאים של חברי מועצת אפי ושל מזכירת העמותה וכן מהשתדלותם של עובדי משכנות שאננים לספק את התנאים האופטימליים לקיום הכינוס. על כך אנו חבים להם תודה.

תודה מיוחדת נתונה ליו"ר היוצא, יואב כהן. יואב היה היוזם והכח המניע בהקמת העמותה ובגיבוש מטרותיה, ופעילותה המוצלחת בשנותיה הראשונות נזקפת לזכותו. אנו סמוכים ובטוחים שיואב יוסיף לתמוך בפעילות העמותה ויתרום לה ברוח ובידע, כמו גם לתחום ההערכה והמדידה כולו בישראל.

לאחר חבלי לידה של ארבע שנים, נעשה עמותת אפי לגוף בוגר שלו תקנון מוסכם ומועצה נבחרת. מאז נוסד, תרם אפי להפגשת הגופים והאנשים המובילים בתחום ההערכה והמדידה כמו צה"ל ומערכת הביטחון, מערכת החינוך היסודית והעל-יסודית, מערכת ההשכלה הגבוהה, מערכת החינוך הרפואי, מכונים לייעוץ ארגוני ותעסוקתי ומוסדות להשכלה גבוהה.

מספר חברי אפי גדל והוא 1,135, מהם 13 סטודנטים, ומספר המשתתפים בכינוס האחרון היה 180 מהם 12 סטודנטים. הצלחת הכינוסים מעידה על מתכונת מוצלחת וכן על רצון רב של העוסקים בתחום ההערכה והמדידה בישראל להשתתף בדיונים בתחום עבודתם. בצעדה הראשון אימצה האגודה כללי אתיקה מקובלים ומוסכמים על חברי האגודה. יעד זה הושג במלואו. הוקמה ועדה (בראשות יצחק פרידמן) שגיבשה את הכללים ואלה נשלחו לכל חברי אפי. אפי עמד במבחן הראשון שלו. מעתה ואילך הצלחנו תימדד ביכולתו לשמור על הישגיו ובה בעת לשמור על רעננות ועל חדשנות. בשיבה האחרונה של מועצת אפי בהרכבה החדש והנבחר, ניסתה המועצה לגבש יעדים חדשים לפעולה לשנה הקרובה (ראו גם בהמשך, במדור "חדשות האגודה"). נשמח לשמוע הצעות ורעיונות של החברים ונציג אותם בידיעון הבא.

בברכה,
נעמי גפני

שרה שפירא

חדשות המועצה

כנס 2008 מאחורינו, **ומבחר מצגות הכנס**, אשר מחבריהן העבירו אישור להצגתן, מופיע באתר אפי www.ispa.org.il.

בעקבות תוצאות הבחירות שנערכו ערב הכנס, התקיימה בחודש מרץ פגישת מועצת אפי החדשה, במסגרתה סוכם הרכבי הוועדות השונות כלהלן:

ועדת ביקורת – אביטל מושינסקי, אורית רובין

ועדת אתיקה – יצחק פרידמן, אבי אללוף, כרמל אורן

ועדת פרס לעבודה מצטיינת (כפוף ליתרה תקציבית ו/או לתרומות) – אבי אללוף, אייל גמליאל

כמו כן סוכם בפגישה שיש לעשות מאמץ לשדרג ולהרחיב את **אתר האינטרנט** של אפי במסגרת המשאבים הצנועים והמוגבלים העומדים לרשותנו. חברי אפי מוזמנים לשלוח אלי (sara@nite.org.il) חומרים, קישורים והצעות, המתאימים לדעתם לשיבוץ באתר. כמו כן נשמח להעמיד את האתר לרשותכם (חברי אפי) להעברת מסרים, הודעות ופרסומים רלוונטיים.

עם תחילת ההיערכות **לכנס השנתי 2009 (יום שני, ט"ו בשבט תשס"ט 9.2.09)**, הועלו הצעות למיקומים אלטרנטיביים לכנס, מפאת מגבלת מספר המשתתפים במשכנות שאננים. התחלנו בבדיקת מספר מקומות שהוצעו. במקביל נבדקות האפשרויות להגדלת מספר המשתתפים במשכנות שאננים, במטרה לאפשר את המשך שיתוף הפעולה המסורתי המוצלח, לאור ניסיונו הטוב והמשובים המצוינים שקיבלנו עד כה. תגובות והצעות בנושא הכנס השנתי, אשמח לקבל בדוא"ל כנ"ל. במסגרת ההערכות לשנת 2009, הוחלט על **תעריפים** כלהלן:

דמי כנס + חברות	250 ₪
כנס בלבד	220 ש"ח
חברות בלבד	190 ₪
כנס + חברות לסטודנט	150 (90 חברות + 60 כנס)

הצעת חוק שעניינה איסור דרישת בחינות כניסה וציון פסיכומטרי – תגובה לנימוקי ההצעה

כרמל אורן, תמי קנת-כהן ויונתן סער – מרכז ארצי לבחינות ולהערכה

בימים אלה מוגשת מחדש לכנסת הצעת חוק המועצה להשכלה גבוהה (תיקון – איסור דרישת בחינות כניסה וציון פסיכומטרי), התשס"ז-2007. וזו לשון התיקון:
"לא ידרוש מוסד להשכלה גבוהה ממי שביקש ללמוד בו, להשתתף במבחן, ולא ידרוש כל ציון כתנאי לקבלה ללימודים בו למעט תעודת בגרות ישראלית או תעודה שוות ערך".

דברי ההסבר והנימוקים להצעת החוק, מובאים להלן כלשונם, ולאחר כל אחד מהם תגובת כותבי הרשימה:

1. "מחקרים מדעיים (ביניהם: קאהן וגמליאל, 1994, יוגב ואילון 1999) מורים בבירור על העדר קשר בין הציון הפסיכומטרי להצלחה בלימודים. יתרה מזאת, לגבי אותם תלמידים שהתקבלו על יסוד ציון פסיכומטרי גבוה במיוחד, יתכן יחס שלילי בין הציון הפסיכומטרי להישגים בלימודים."

מתנגדי הבחינה הפסיכומטרית בארץ מצטטים תכופות שני חוקרים, יוגב ואילון, מאוניברסיטת תל-אביב. מיוחסת להם הטענה שבחוגים רבים תוקף החיזוי של הבחינה הפסיכומטרית הוא אפס ואף שלילי. קנת-כהן וברונר (1997) הראו כי האופן שבו יישמו אילון ויוגב את המודל הסטטיסטי (Heckman, 1979) של בדיקתם שגוי מבחינה מתודולוגית, וכאשר מיישמים על נתונים את השיטה באופן נכון, מתקבלות תוצאות המתיישבות עם אלה המוכרות ממחקרים בארץ ובעולם, המסתמכים על נתונים של אלפי חוגי לימוד ומאות אלפי נבחנים. גוף עדויות זה מראה כי השימוש במבחנים פסיכומטריים משפר מאוד את המיין להשכלה הגבוהה. בניתוח-על של ממצאי בדיקות שנערכו בכל תחומי הלימוד והאוניברסיטאות בישראל בקרב 161,000 תצפיות של תלמידי שנה א- במחזורים תשמ"ד (1983/84) עד תשנ"ה (1994/95) נמצא (קנת-כהן, ברונר ואורן, 1999) שתוקף הניבוי של ציון הקבלה המבוסס על שילוב של ציון הבגרות והציון הפסיכומטרי – הוא 0.55, ואילו תוקף הניבוי של ציון הבגרות בלבד הוא 0.37 ושל הפסיכומטרי – 0.45. הממצאים בבדיקה חוזרת משנת 2007 הראו יציבות (אורן, קנת-כהן, וברונר, 2007). אשר לציטוט של נייר העמדה של קאהן וגמליאל (1994) – הוא שגוי בהקשר זה, טענותיהם אינן נוגעות לתוקף הבחינה, אלא לשימוש שנעשה בה.

2. "ביטול המבחן הפסיכומטרי יתרום להקטנת הפער החברתי-כלכלי בישראל".

בדיקות מראות כי הסתמכות בקבלה על ציוני הבגרות בלבד, לא תגדיל את שיעור הלומדים מקרב האוכלוסיות החלשות מבחינה חברתית-כלכלית, ובפרט לא בתחומים סלקטיביים, אלא תגדיל את שיעור הלומדים שהישגיהם בלימודים יהיו נמוכים יותר.

3. "סביב הרצון להצליח במבחן הפסיכומטרי התפתחה תעשייה משגשגת של מכונים פרטיים [...] בדרך זו, מעמיד המבחן הפסיכומטרי, בעקיפין, קשיים נוספים בפני מועמדים פוטנציאליים אשר הרקע החברתי-כלכלי שלהם נמוך ובפני מועמדים אשר באזור מגוריהם לא פועלים מכוני הכנה מסוג זה".

מחקרים בארץ ובעולם מראים כי התרומה של הקורסים, מעבר להכנה העצמית, היא 7 עד 10 נקודות. לא ניכרים הבדלים של ממש בדפוסים החברתיים-כלכליים בין המשתתפים בקורסים לבין שאינם משתתפים. לקבוצה שאינה משתתפת בקורסי הכנה ציונים פסיכומטריים גבוהים יותר. נראה לפיכך, כי ההחלטה אם להשתתף בקורס הכנה קשורה בעיקר ברמת ההישגים ההתחלתית של הנבחן וברמת השאיפות האקדמיות, ופחות במצבו הכלכלי. ביטול השימוש בבחינה הפסיכומטרית יגדיל את משקל הקבלה של הבגרות, ומכוני ההכנה יכינו לבגרות, בעלות גבוהה אף יותר, משום שמשך ההכנה הכולל לכמה בחינות בגרות גבוה יותר.

4. מדוע לא די בבחינת הבגרות?

אינפלציה בציוני הבגרות

יש עדויות שהעלייה בציוני הבגרות לאורך העשור האחרון היא אינפלציונית, שכן היא אינה מלווה בעלייה דומה ביכולת הנמדדת על סמך כלי מדידה סטנדרטי ואובייקטיבי. אינפלציה בציונים בבגרות לא רק מלווה בירידת יכולת הניבוי שלו ככלי מיון, אלא גם פוגעת בהוגנות שלו. בחינות הבגרות לוקה בחוסר סטנדרטיות בהעברה, ובמעשי רמייה. מה יקרה אם הקבלה תתבסס על הבגרות בלבד?

בדיקה אמפירית בקרב תלמידי אחת האוניברסיטאות בתשס"ו מראה כי ספי הקבלה של הבגרות יעלו ב-5 עד 7 נקודות. זהו אומדן חסר שאינו מביא בחשבון את הלחץ על ציוני הבגרות שיוליד הכנה אינטנסיבית עוד יותר ויקרה עוד יותר, מעשי רמייה ולחץ על מורים, וכל אלה שוב ידחפו את הציונים כלפי מעלה, וישאירו מאחור את הקבוצות החלשות.

לסיום, כמה מילים באשר למיון המתבסס על מבחני יכולת לימודית סטנדרטיים ככלי למלחמה בשחיתות – המצב בעולם. מערכת ההשכלה הגבוהה בארה"ב, שהיא המדינה בעלת רמת ההשכלה הגבוהה הטובה בעולם, וכן בעלת שיעור ההשכלה הגבוהה הנרחב בעולם, משתמשת בכלי מיון אובייקטיביים המקבילים לבחינה הישראלית – ה-SAT וה-ACT (Beller, 1994). אנגליה מתחילה להכניס בהדרגה לשימוש כלי מיון דומים, בשל האינפלציה בציוני התיכון המקבילים לבגרות. במדינות אירופה כמו איטליה וצרפת שבהן הקבלה להשכלה הגבוהה הציבורית פתוחה יחסית – רמת ההשכלה הגבוהה הציבורית נמוכה. מדינות עולם שלישי או מזרח אירופה, מתעניינות בשיטת הקבלה הישראלית להשכלה הגבוהה, כחלק ממלחמתן בשחיתות חברתית ושלטונית.

עדכון על חוק זכויות תלמידים בעלי לקויות למידה במוסדות על-תיכוניים

אורלי צדוק, פסיכולוגית תעסוקתית מומחית

ב-8 באפריל 2008 – לאחר שנים של ניסיונות חוזרים ונשנים למסד את זכויות התלמידים והסטודנטים, ולהסדיר את העיסוק באבחון – עיגנה הכנסת בחוק את זכויותיהם של התלמידים בעלי לקויות למידה במוסדות העל-תיכוניים.

החוק חל על כל המוסדות העל-תיכוניים בישראל, ובהם מוסדות אקדמיים, מכינות ומוסדות להכשרה והשכלה מקצועית, תורנית או דתית. החוק מסדיר את הזכות להתאמות של התלמידים והסטודנטים. התאמות אלו כבר הונהגו בחלק גדול ממוסדות הלימוד האקדמיים, וחידושו של החוק בכך שהוא מחיל התאמות אלו גם על המוסדות הלא-אקדמיים. חידוש נוסף של החוק הוא בקביעתו שהזכאות להתאמות מוחלטת על תהליך הקבלה, גם אם גורם חוץ-מוסדי עורך אותה. החוק מחייב את המוסד למסור את החלטתו בדבר הזכות להתאמות בכתב ובתוך 30 יום מהגשת הבקשה, ומעניק זכות ערעור לפונה. חידוש חשוב נוסף הוא שהחוק מחייב התייעצות עם הנציבות לאנשים בעלי מגבלות ועם הארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים בעלי לקויות למידה. אלו יהיו שותפים בגיבוש מערכת תומכת לתלמידים בעלי לקויות למידה, בהקמת מרכז התמיכה בכל מוסד על-תיכוני, בקביעת הנהלים ופרסומם, בהגדרת מהותו של האבחון שיוכר לצורך מתן ההתאמה ובקביעת הגורם המקצועי המוסמך לכך. כלומר, החוק למעשה מפקיע מידי המוסדות את הבלעדיות על ההחלטה בדבר זכויות התלמידים לקויי הלמידה ואת הבלעדיות על ההחלטה בדבר אופן מיונם.

הגורם המקצועי המוסמך לאבחן לפי החוק יכול להיות פסיכולוג מומחה בכל אחד מתחומי ההתמחות בפסיכולוגיה, או בעל תואר מוסמך בלקויות למידה ממוסד אקדמי מוכר. חשוב להבין שהחוק למעשה מרוקן מתוכן את תכנית ההכשרה החוץ-אקדמית העוסקת במתן רישיון לאבחון דידיקטי של בעלי לקויות למידה. לעניין הקשב והריכוז מוכר כמאבחן רופא מומחה בתחומים הרלוונטיים, ולעניין הדיסגרפיה מוכר כמאבחן מרפא בעיסוק בעל תואר מוסמך. לאבחון הפרעה בעיכוב שמיעתי ובדיבור מוכר קלינאי תקשורת בעל תואר.

החוק קובע ששר החינוך ושר התעשייה, המסחר והתעסוקה בשיתוף שר הבריאות יקבעו את הדרישות להכשרה מעשית ולהסמכה בתחום אבחון לקויות הלמידה. החוק יופעל בהדרגה מ-1 בפברואר 2009. שלוש שנים מיום זה מוגדרות כתקופת ביניים, שבה ידווחו המוסדות לשר החינוך ולשר התעשייה, המסחר והתעסוקה על יישום החוק.

לקראת הטמעת תרבות הערכה בית ספרית: רכז הערכה בית ספרי

ד"ר חגית הרטף, גב' חני שלטון – ראמ"ה

מה משמעות הישגי שכבה ה' במתמטיקה לגבי דרכי ההוראה של המקצוע בבית ספרינו? האם יש לשנות את אופן הוראת העברית לנוכח הקושי שגילינו בהבעה בכתב? האם מרכז התמיכה לתלמידים בעלי לקויות למידה בבית הספר עונה על צורכי התלמידים? האם התכנית החדשה לצמצום האלימות אכן הקטינה את האלימות בבית הספר?

אלו הן כמה שאלות לדוגמה העומדות בפני צוות בית הספר בבואו להחליט החלטות פדגוגיות ואחרות. כדי לסייע לכל בית ספר לאסוף נתונים ולהחליט החלטות פעלה ראמ"ה להגדרת תפקיד חדש במערכת החינוך – רכז הערכה בית ספרי. תפקיד רכז ההערכה הוא להוביל להטמעת תרבות הערכה בית ספרית, בשיתוף בעלי תפקידים אחרים בבית הספר ובכפיפות למנהל בית הספר. תרבות הערכה בית ספרית מניחה כי קהילת בית הספר היא קהילה לומדת, הרואה בהערכה מרכיב מרכזי בתהליך ההל"ה (הוראה, למידה, הערכה), ומסתייעת בכלי הערכה שונים כחלק בלתי נפרד מעבודתה ומלמידתה. התפקיד כולל עיסוק בנושאי הערכה המשותפים לכלל בתי הספר, אך בעיקר בנושאים ייחודיים המתאימים לצורכי בית הספר, ליעדיו החינוכיים, למאפייניו, להשקפת עולמו ולתרבותו.

ראמ"ה רואה חשיבות מרובה בפיתוח תהליכי הערכה בית ספריים המסייעים לבית הספר להגדיר את צורכי המידע שלו ולנהל דיאלוג עם ממצאים פנימיים וחיצוניים. תהליכים אלו מאפשרים לבית הספר לשאול שאלות, לבחון לעומק התנסויות קודמות, להפיק מהן משמעויות המסייעות להבנות התנסויות חדשות או מידע חדש, לעסוק במערכת הערכים, באמונות ובהנחות היסוד של בית-הספר ולבחון אותן, ולבחון את הפער בין המצוי לרצוי, כדי לפתח אסטרטגיות התערבות מתאימות.

במסגרת הסכם "אופק חדש" בין משרד החינוך לבין הסתדרות המורים נכלל גמול תפקיד חדש – גמול לרכזי הערכה בית ספריים. לפי הסכם זה, בבתי הספר היסודיים ובחטיבות הביניים המצטרפים ל"אופק חדש", אפשר למנות רכז הערכה בית ספרי הזכאי לגמול תפקיד, אם הוא בעל ניסיון בהוראה ובעל תואר שני במדידה ובהערכה או בעל תואר שני בתחום אחר שהשלים התמחות אקדמית במדידה ובהערכה. לפרטים נוספים על התפקיד, על דרישות הסף שלו ועל מסגרות ההכשרה לתפקיד ראו באתר ראמ"ה: <http://rama.education.gov.il> בלשונית "רכז הערכה בית ספרי".

מסר (המרכז הארצי לסימולציה רפואית): שימוש בסימולציות להכשרה ולהערכה במקצועות הרפואה

ד"ר אורית איזנברג (רובין)
מרכז ארצי לבחינות ולהערכה

ד"ר אמיתי זיו
מס"ר

מאז ומעולם התמודד החינוך הרפואי עם הצורך להכשיר אנשי מקצוע מעולים המשלבים במקצועיותם שלושה מרכיבים מרכזיים: ידע, מיומנויות קליניות ומיומנויות תקשורתיות. בנוסף לצרכים אלו בתהליך ההכשרה התעורר צורך למסד כלי הערכה שיאפשרו למדוד כל אחד מן המרכיבים הללו גם בשלב ההסמכה. כידוע, מדידה של יכולות קוגניטיביות מתאפשרת באמצעות כלים רבים (כגון מבחנים בכתב ובעל-פה) שמהימנותם ותקפותם מתוארת בהרחבה בספרות המחקר. לעומת זאת, הערכה של כישורים לא-קוגניטיביים, כגון יכולות קליניות ומיומנויות תקשורת, מורכבת יותר, ועד לשנים האחרונות לא זכתה לתשומת לב רבה בספרות המקצועית ובקרב אנשי המקצוע. שנים רבות נערכו ההכשרה והמדידה בתחום הקליני ובתחום התקשורתי בתוך הסביבה הקלינית ובאמצעות מגע ישיר עם חולים אמיתיים. מצב זה לווה בכשלים רבים הן בשלב ההכשרה (בעיות של "בטיחות החולה", קושי בקביעת תכנית לימודים אחידה ועוד) והן בשלבי ההערכה (חוסר סטנדרטיות, מהימנות נמוכה, חוסר הוגנות ועוד).

בעשורים האחרונים אנו עדים לעלייה בשימוש בסימולציה רפואית לצורכי הדרכה והערכה במקצועות הרפואה. בתחום ההערכה, השימוש בסימולציות מאפשר למדוד ביצוע והתנהגות אמיתיים (שלא כמו פרדיגמות אחרות המסתמכות על דיווח של הנבחן בשאלה "איך היה מבצע?"), וזאת בתנאים אחידים וסטנדרטיים מעבר לנבחנים (שלא כמו בחינות שנערכו בסביבה קלינית אמיתית), בתרחישים מובנים, ובהתאם לקריטריונים סטנדרטיים וקבועים מראש. עם זאת, תחום הערכה זה מציב אתגרים רבים בפני מפתחי הכלים הללו ובפני המשתמשים בהם. אלו קשורים הן לנושאים תאורטיים, כמו הקושי להגדיר אופרציונלית את הכישורים הנמדדים והקושי לבנות תרחישים תקפים, והן לנושאים יישומיים, כמו שמירת סודיות, הכשרת מעריכים וחישוב ציונים.

מסר – המרכז הארצי לסימולציה רפואית, פועל במרכז הרפואי ע"ש שיבא זה שבע שנים. המרכז, ראשון מסוגו בעולם, בנוי כבית חולים, ויש בו חדרים המדמים חדר מרפאה, חדר אשפוז, חדר מיון, חדר טיפול נמרץ וחדר ניתוח. כל זאת, ללא סיכון לחולים. מגוון שיטות הסימולציה כולל הסתייעות בחולים מדומים (שחקנים), בבובות פשוטות לביצוע פרוצדורות רפואיות מגוונות (כגון הכנסת עירוי), ובטכנולוגיות מתקדמות ובהן בובות לתרגול מצבים קליניים מורכבים כגון רפואת חירום, טראומה, הרדמה, טיפול נמרץ וכירורגיה.

כיום מתקיימים במסר באופן סדיר שלושה מבחנים המבוססים על סימולציה: מבחן רישוי פרמדיקים, מבחן שלב ב- בהרדמה ומבחן מיון לבית הספר לרפואה. בעת האחרונה נערך מבחן חלוץ ("פיילוט") להסמכת אנשי צוות סיעודי בכירים (אחיות בעלות התמחות במקצועות כגון, טיפול נמרץ וגריאטריה). מסר רואה חשיבות רבה בהמשך פיתוחם ושיפורם של כלי מדידה מסוג זה, שיביאו בטווח הארוך לשיפור השירות הרפואי בישראל.

כינוסים מקצועיים במהלך השנה הקרובה

בארץ

ACROLT

Academic Committee for Research on Language Testing

17 - 18 September 2008 , Raanana, Israel

<http://info.smkb.ac.il/acrolt>

בחו"ל

ITC

Conference of the International Test Commission

14-16 July 2008, Liverpool, UK

<http://www.itc2008.com>

APA

American Psychological Association

14-17 August 2008, Boston, Massachusetts

<http://www.apa.org>

IAEA

International Association For Educational Assessment

7 - 12 September 2008, Cambridge, UK

<http://www.iaea.info>

AEA

Association of Educational Assessment-Europe

6 - 8 November 2008, Hisar, Bulgaria

<http://www.aea-europe.net>

ATP

Association of Test Publishers

22-25 February 2009, Westin Mission Hills, Palm Springs, California

<http://www.testpublishers.org>

NCME

National Council on Measurement in Education

12 - 16 April 2009, San Diego, California

<http://www.ncme.org>

AERA

American Educational Research Association

13 - 17 April 2009, San Diego, California

<http://www.aera.net>

חברי האגודה מוזמנים ליידע אותנו בדבר כינוסים מקצועיים רלוונטיים בארץ ובחו"ל

תכנית ההשלמה לפסיכולוגיה תעסוקתית-ארגונית

אנו שמחים להציג לפניכם תכנית חדשה וייחודית שתיפתח באוניברסיטת תל אביב, בנובמבר 2008, ביזמתו של פרופ- גיורא קינן, ראש החוג לפסיכולוגיה באוניברסיטה. מדובר בתכנית השלמה לפסיכולוגיה תעסוקתית-ארגונית, המיועדת לפסיכולוגים מכלל הענפים, המעוניינים להרחיב את פעילותם המקצועית ולהתמחות בתחומים אלו. פסיכולוגיה ייעוצית-תעסוקתית ופסיכולוגיה ארגונית הן ענפי התמחות בעלי אופי יישומי, המתמקדים בעולם העבודה והקריירה, עולם התופס מקום מרכזי בחינוך. העולם המודרני מתאפיין בשינויים מואצים בתחום הכלכלה, בתחום הטכנולוגיה, בתחום התרבות ובתחום החברה, תחומים המשפיעים ישירות על חיי העבודה. מקצועות, ארגונים ומסלולי קריירה משתנים ללא הפסק: מחד, הדבר יוצר חוסר ודאות, משברים, קשיים ולחצים רגשיים, ומאידך פותח הזדמנויות לאתגרים, לפריצות דרך ולחיפוש אחר נתיבים ייחודיים לביטוי עצמי ולמימוש עצמי. יש פער בין הדרישה, הנחיצות והביקוש מצד אנשי השטח לבין מיעוט מסלולי קריירה אקדמיים, בעיקר בתחום הפסיכולוגיה הייעוצית-תעסוקתית. לכן, יש מקום להכשיר פסיכולוגים שיידעו לשלב בין הבנת תהליכים פסיכולוגיים ורגשיים לבין תהליכים המתרחשים במציאות הטכנולוגית, הכלכלית, העסקית והחברתית של עולם העבודה.

מטעמים אלו בנינו תכנית לימודים המכשירה פסיכולוגים מכלל ענפי הפסיכולוגיה, להשתלב בזירות הפעילות המגוונות של הפסיכולוגיה התעסוקתית והארגונית, כדוגמת: אבחון ומיון מועמדים לעבודה, גיוס והשמה של עובדים, ייעוץ בבחירת כיוון הלימודים ובבחירת מקצוע, תכנון ועיצוב של מסלולי קריירה, ייעוץ וטיפול במשברים ובדשדוש בקריירה, ייעוץ ופיתוח ארגוני, הובלת תהליכי שינוי בארגון ופיתוח והעצמה של מנהלים.

התכנית משלבת בין קורסים עיוניים לבין קורסים מעשיים וחוויתיים. היא עוסקת בתחומים המרכזיים והמסורתיים של הדיסציפלינה (אבחון, מיון, הנחיה, ייעוץ תעסוקתי וארגוני ועוד), כמו גם בהיבטים עדכניים ורלוונטיים לחיי העבודה (שיח הגישור, אימון – "קואצ-ינג"), ייעוץ ללקויי למידה, טיפול קצר מועד ועוד).

עם סגל המרצים שנבחר נמנים מיטב אנשי השדה והאקדמיה בתחומי התכנית. התכנית עומדת בדרישות הוועדה המקצועית, ובסיומה יכולים המשתתפים להתחיל להתמחות באחד משני הענפים הללו.

בנוסף, ייתכן שאפשר יהיה להשתתף בקורסים אחדים, בלי להתחיל בהתמחות. לפרטים נוספים נא לפנות לרכזת האדמיניסטרטיבית – מעין רודי, בכתובת: maayanr@post.tau.ac.il כתובת אתר התכנית: <http://freud.tau.ac.il/career>

נכתב ע"י נורית אבני, מנהלת תכנית ההשלמה, אוניברסיטת תל-אביב

ידיעון האגודה הישראלית לפסיכומטריקה משמש במה תקופתית להעברת מידע ממוסדות האגודה לחבריה ובין החברים לבין עצמם. מופיעים בו נושאים מתחום המדידה וההערכה בישראל ובעולם. נוסף על העורך, הידיעון מונחה על ידי ועדה מייעצת מתוך חברי האגודה (רשימת חברי הוועדה נתונה להלן). הידיעון מתוכנן להופיע פעמיים בשנה.

ידיעון האגודה מוקדש לנושאים הבאים:

1. מהנעשה באגודה: חדשות האגודה, דיווח ועדות האגודה, כינוס שנתי
2. קורסים אקדמיים, השתלמויות וכינוסים בנושאי מדידה והערכה
3. דיווחים קצרים על מחקרים בישראל*
4. דיווח על תוכנות, ספרים, מאמרים ואתרי אינטרנט
5. חדשות ועדכונים מהנעשה בתחום המדידה וההערכה בישראל ובעולם
6. תקצירי מאמרים שפורסמו בעיתונות המקצועית לאחרונה
7. דעות ותגובות

* ב"דיווח על מחקר" הכוונה היא לתקציר מורחב הכולל גם הנמקה לעריכת המחקר ותכניות/רעיונות לעתיד. ההיקף הרצוי: 300 מילים.

המעוניינים לשלוח דיווחים ומידע לידיעון יפנו אל העורך:

אבי אללוף, מרכז ארצי לבחינות ולהערכה

דוא"ל: avi@nite.org.il

פקס: 02-6759516

טלפון: 02-6759513

עורכת משנה: גלית קלפר

חברי הוועדה המייעצת:

ענת בן סימון, מרכז ארצי לבחינות ולהערכה

אייל גמליאל, המרכז האקדמי רופין

יצחק פרידמן, מכון סאלד

ענת קדם, ממד"ה

הגיליון הבא של הידיעון מתוכנן להופיע בנובמבר 2008; נא שלחו חומר לידיעון עד 15.10.2008